

Nærings- og fiskeridepartementet

Deres ref.	Vår ref.	Saksbehandler	Dato
22/9141-1	2022/1217	Synnøve Liabø, 959 27 850	20.01.2023

Høring – ny alternativ modell for strukturgevinstfordeling

Landsstyret i Norges Fiskarlag har i møte 17.-18. januar d.å. fattet følgende vedtak:

<<Innledning

Norges Fiskarlag viser til høringsnotat av 20.12.2022 fra Nærings- og fiskeridepartementet om ny alternativ modell for strukturgevinstfordeling. Fiskarlaget er først og fremst veldig fornøyd med at myndighetene har lyttet til Fiskarlagets kompromissforslag og alternative modell for fordeling av strukturgevinster fra utløpt tidsbegrensning (tilbakefall strukturkvoter). Fiskarlaget støtter Nærings- og fiskeridepartementets forståelse av kompromissforslaget på side 6 i høringsnotatet:

Den mest nærliggende og enkle forståelsen av dette må være at det for hvert år der det utløper strukturkvoter så skal strukturgevinsten fordeles slik at strukturgevinsten per grunnkvotefaktor er dobbelt så stor som gevinsten per strukturkvotefaktor.

Fiskarlaget konstaterer imidlertid at departementet i høringsnotatet også omtaler flere nye problemstillinger der det inviteres til innspill på tema som kan være av prinsipiell karakter, og som ikke har vært utredet og diskutert tilstrekkelig tidligere.

Fiskarlaget mener at departementet opererer med for korte tidsfrister i denne høringssaken, men er av den oppfatning at det mest sentrale spørsmålet i det utsendte høringsnotatet er modellen for fordeling av strukturgevinster fra utløpt tidsbegrensning. Fiskarlaget råder derfor myndighetene til å konsentrere innholdet og diskusjonen i den varslede kvotemeldingen rundt hoveddrammene i et nytt kvotesystem slik at det kan oppnås brede forlik på Stortinget i fiskeripolitikken som står seg over flere år. Langsiktighet er en forutsetning for å skape gode tilpasninger med en lang planleggingshorisont for aktørene i fiskerinæringen, og tillit til disse rammebetingelsene er helt avgjørende for å utløse privat kapital for påkrevde investeringer i fartøy, redskap og teknologi for fremtiden. Forutsigbarhet i rammebetingelsene er helt avgjørende for å lykkes med det grønne skiftet. En omlegging til lavutslipp og nullutslipp på sikt vil kreve betydelige investeringer som først realiseres når rammebetingelse anses som forutsigbare og avklart.

Fiskarlaget er av den oppfatning at diskusjonen blir unødvendig vanskelig når myndighetene i høringsnotatet problematiserer hvordan eventuelle fremtidige strukturvirkemiddel og insentivmekanismer vil påvirke og påvirkes av hvordan de eksisterende strukturkvotene skal tilbakeføres til gruppene. Fiskarlaget stiller seg også undrende til departementets vurdering av hvorvidt valget av modell for tilbakefall vil gi insentiver til ytterligere strukturering. Fiskarlaget mener det absolutt er behov for å diskutere hvordan framtidens strukturpolitikk bør utformes, men først er det helt avgjørende å konkludere hvordan eksisterende strukturkvoter skal tilbakeføres for å se effektene i de enkelte fiskeri og struktur- og reguleringsgrupper. Fiskarlaget mener at det nye kvotesystemet må håndtere tilbakefall av eksisterende strukturkvoter til opprinnelige strukturgrupper uavhengig av eventuelle framtidige endringer av strukturordningene eller gruppeinndelingene. Fiskarlaget ser derfor ikke grunn til å gå nærmere inn på spørsmål knyttet til kvotetak mv., da disse spørsmålene må vurderes uavhengig av selve tilbakefallet og avklaring av gruppebegrepet.

Fiskarlaget mener det har liten hensikt å gå nærmere inn på flere av detaljene i høringsnotatet før prinsippene rundt hoveddrømmene for tilbakefallet av eksisterende strukturkvoter skal gjennomføres og før presiseringen av gruppebegrepet i struktur- og reguleringsammenheng i de ulike fiskeriene er avklart. Fiskarlaget finner det derfor bemerkelsesverdig at departementet i høringsnotatet fortsatt uttrykker utydelighet når det gjelder hvilke grupper gevinstene skal fordeles i. Fiskarlaget forutsetter at myndighetene legger opp til å avklare fordelingsspørsmålet og gruppebegrepet i den varslede kvotemeldingen. Deretter bør myndighetene ta initiativ til å utrede konsekvensene av den valgte fordelingsmodellen i de enkelte fiskeri og struktur- og reguleringsgruppene for å finne hensiktsmessige tilpasninger på kvotetak, eierskapsbegrensinger mv., jf. Fiskarlagets innspill fra 27. oktober 2022:

Fiskarlaget krever at myndighetene snarest avklarer begrepsbruk og utreder konsekvensene av at strukturkvotene faller tilbake til opprinnelige grupper, samt beskriver tidligere praksis og virkninger av denne på en hensiktsmessig og tilfredsstillende måte

Fiskarlaget ser at det kan oppstå utfordringer knyttet til konsentrasjon, kvotetak og andre forhold etter hvert som strukturkvotene utløper og fordeles tilbake i gruppene, og mener at de eksisterende kvotetakene og andre begrensninger i all hovedsak bør videreføres. Fiskarlaget vil understreke at disse problemstillingene må vurderes særskilt, og at fiskerimyndighetene i samråd med fiskerinæringen må sette i gang en utredningsprosess for å se nærmere på hvordan en fremtidig strukturordning skal utformes når det gjelder tilpasning av disse bestemmelsene.

Norges Fiskarlag avviser innføring av strukturgevinsttillegg som et separat kvoteelement knyttet til grunnkvoten. Hele strukturgevinsttillegget må derfor inngå i grunnkvoten og utgjøre en ny ordinær grunnkvote for tillatelsen/fartøyet. Tilbakefallet må gå til strukturgruppene kvotene ble hentet fra, og fordeles på gjenværende fartøy i gruppen. Hele hensikten med ordningen var å ta ut kapasitet for å øke lønnsomheten og muligheten til økt avlønning og sårt tiltrengt fornyelse. Næringen har ikke på noe tidspunkt oppfattet at strukturgevinstene skulle gis som et eget tillegg og ikke tilbakeføres som grunnkvoter. Dette er med på å skape ny usikkerhet i næringen, og gjør blant annet finansiering vanskeligere.

Når det gjelder spørsmålet om det i forbindelse med tilbakefallet skal gis mulighet til å bygge opp større grunnkvoter, så vil Fiskarlaget fraråde at dette spørsmålet om intern fordeling i de enkelte gruppene gjøres til en del av den kommende kvotemeldingen. Fiskarlaget ser imidlertid at det er noen enkelttilfeller hvor rederier i perioden hvor strukturkvotene var uten forhåndsfastsatt tidsbegrensning har valgt den minste kvoten som grunnkvote. Disse enkelttilfellene bør kunne håndteres ved at rederier som kan dokumentere en slik tilpasning, gis anledning til ombygging.»

Med hilsen
Norges Fiskarlag

Kåre Heggebø

Sverre Johansen

Kopi:
Medlemmende i Landsstyret
Medlemslagene
Fiskeridirektoratet

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskrevet signatur.